

28. møde.

Onsdag den 24. november kl. 10.

Formanden:

I skrivelse af 18. november meddeler ministeren for kulturelle anliggender, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om statstilskud m. v. til zoologiske haver.

(Lovf. nr. L 121).

Forslag til lov om ændring af lov om film og biografer.

(Lovf. nr. L 122).

I skrivelse af 17. november 1976 meddeler udenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af konvention af 29. marts 1972 om folkeretligt ansvar for skader forvoldt af rumgenstande og konvention af 14. januar 1975 om registrering af genstande, der sendes ud i det ydre rum.

(Beslutningsforsl. nr. B 21).

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg skal tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om statstilskud m. v. til zoologiske haver.*

Lovforslaget bygger på en betænkning, nr. 774/1976, afgivet af udvalget vedrørende en støtteordning for zoologiske haver, som tidligere er blevet omdelt i tinget. Udvalget, som jeg nedsatte i januar 1975, etableredes efter ønske fra de bevilgende myndigheder, som i marts 1974 i forbindelse med godkendelsen af en ekstraordinær, 3-årig støtteordning for den selvejende institution Zoologisk Have i København udtalte, at man forudsatte, at der i 3 års perioden blev tilvejebragt en langtidsplanlægning for haven, og at kulturministeriets over-

vejelser om gennemførelse af en særlig lovgivning om zoologiske haver blev fortsat. Udvalget har opfyldt begge disse ønsker, idet betænkningen rummer både et langsigtet anlægs- og fornyelsesprogram for Zoo i København, kaldet Zoos generalplan, og et udkast til en lov om statstilskud til zoologiske haver. Mit lovforslag ligger meget tæt op ad dette udkast.

Baggrunden for arbejdets iværksættelse var den stadig alvorligere økonomiske situation for Zoologisk Have i København, som i slutningen af 1973 endog stod over for en lukning, hvis ikke der ved en tilstrækkelig støtteordning blev skabt grundlag for havens videre drift på et forsvarligt niveau. Staten og de kommunale og amtskommunale myndigheder i hovedstadsregionen (nu hovedstadsrådet) enedes da om i 3 år (finansårene 1973-74, 1974-75 og 1975-76) at yde et ekstraordinært, årligt tilskud på 1 mill. kr. fra hver side. Hertil kom fortsat et ordinært, årligt statstilskud på 200.000 kr., som haven havde oppebåret igennem nogle år. Den ekstraordinære støtte er siden af både staten og hovedstadsrådet blevet forlænget for finansåret 1976-77 under hensyn til, at en lovgivning om statstilskud ikke kunne forventes vedtaget og at få virkning førend fra finansåret 1977-78. Lovforslaget indeholder da også i § 9 *ikrafttrædelsestidspunktet 1. april 1977.*

Langtidsplanlægningen for Zoologisk Have i København, Zoos generalplan, er detaljeret gennemgået i *bilag 1* til lovforslaget. Planen angiver en prioriteringsrækkefølge og arealdispositioner for en etapevis gennemført modernisering og renovering af Zoologisk Haves anlæg over en længere årrække. Planens gennemførelse motiveres ud fra ønsket om både at skabe de bedst mulige forhold for havens dyr og at gøre haven mere attraktiv for publikum og derved vende en beklagelig udvikling med nedgang i besøgstallet. Finansieringsgrundlaget for en sådan kvalitetsforbedring og modernisering af haven foreslås principielt tilvejebragt ved ligelige bidrag fra staten, hovedstadsrådet og Zoologisk Have selv. For statens vedkommende foreslås tilskud til dette anlægsprogram ydet i form af *rente- og afdragsfrie lån* (§ 4, stk. 2) af en forudsat størrelsesorden på indtil 1,5 mill. kr. årligt.

Lovforslaget er imidlertid ikke begrænset til alene at omfatte Zoologisk Have i København, idet jeg på linie med udvalget finder det rimeligt, at også andre haver og dyreparker i Danmark får lige mulighed for at opnå hjælp efter

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

loven. Forslaget er derfor affattet således, at zoologiske haver og dyreparker, som opfylder en række *betingelser* (§ 3) bl. a. af kvalitetsmæssig art, og som ikke drives som private forretningsvirksomheder, i givet fald vil kunne opnå kulturministerens *godkendelse* som tilskudsberettiget have eller dyrepark (§ 2) og dermed mulighed for at opnå dels *statstilskud til driften* af haven eller dyreparken (§ 4, stk. 1), dels støtte til *bygge- og anlægsarbejder* i form af rente- og afdragsfrie lån (§ 4, stk. 2). Den statslige støtte foreslås at kunne gøres betinget af støtte fra anden side, hvorved især tænkes på kommunal og amtskommunal støtte.

Umiddelbart kan kun de zoologiske haver i København og Ålborg anses for i dag at opfylde alle lovforslagets betingelser.

Driftstilskud efter § 4, stk. 1, foreslås beregnet som 20 pct. af den pågældende haves lønningudgifter i henhold til et godkendt budget og efterreguleret i henhold til havens endelige godkendte regnskab. Der vil altså her blive tale om en løvbunden udgift. Der foreslås et absolut loft for statens driftstilskud til den enkelte have på 2 mill. kr., som dog foreslås pristalsreguleret.

Endelig foreslås bevilget en *rådighedssum* (§ 5) til fællesopgaver m. v. svarende til 5 pct. af de samlede driftstilskud efter § 4, stk. 1.

Lovforslagets regler om godkendelse af og tilskud til zoologiske haver og dyreparker svarer i vidt omfang til reglerne i museumslovgivningen (lov nr. 304 af 10. juni 1976).

Som indstillende og rådgivende organ i sager vedrørende loven foreslås nedsat et *tilsynsråd* for zoologiske haver (§ 7) med repræsentanter udpeget af kulturministeren og af kommunale myndigheder.

I *bilag 2* til lovforslaget er redegjort for de anslåede *merudgifter* som følge af lovforslagets vedtagelse. For statens vedkommende anslås merudgifterne i de første fire år fra den 1. april 1977 til henholdsvis 3,3, 3,3, 2,9 og 3,2 mill. kr., beregnet på basis af regnskabstal for 1975. I disse tal er fratrukket det hidtidige ordinære tilskud på 200.000 kr. årligt til Zoo i København, men ikke det ekstraordinære, årlige tilskud til haven på 1 mill. kr., der som nævnt ophører pr. 1. april 1977.

Hovedstadsrådet, der i de sidste finansår jævnsides med staten har ydet 1 mill. kr. årligt til Zoo i København, har *vedtaget* at gå ind i en støtteordning som forudsat efter lovforslaget,

hvorefter hovedstadsrådet vil yde støtte til driften og anlægsprogrammet i Zoologisk Have af samme omfang som staten.

Jeg har omtalt, at lovforslaget i visse principper bygger på regler i museumsloven, og museerne er da også den type institutioner, en zoologisk have nærmest kan sammenlignes med. Staten – senere fulgt af de regionale kommuner og amter – har gennem det meste af Københavns zoologiske haves mere end 100-årige historie ydet stigende tilskud til havens drift, medens Ålborg kommune – senere fulgt af Nordjyllands amtskommune – fra starten af Ålborg zoologiske have i 1930'erne fuldt ud har dækket denne haves driftsunderskud. Haven i Ålborg drives i øvrigt i dag som en kommunalt styret, selvejende institution.

Begrundelsen for at støtte visse zoologiske haver er, at de må betragtes som institutioner af almenkulturel, pædagogisk og videnskabelig betydning. De krav, der må stilles til haverne, er fastsat i lovforslagets § 3 blandt de *betingelser*, som en have eller dyrepark skal opfylde for at kunne blive godkendt som tilskudsberettiget.

Jeg finder, at de bedste alsidige og kvalitetsprægede zoologiske haver har stor betydning både som rekreative og turistmæssige attraktioner og som institutioner, der fremmer interessen for dyrelivet og kendskabet til dyr hos almenheden – og ikke mindst hos børnene. Dertil kommer som noget meget væsentligt deres betydning for den målrettede undervisning på alle trin fra folkeskolen til universiteterne og for den zoologiske, veterinære og dyrepyskologiske forskning i Danmark. Det er derfor efter min opfattelse en naturlig opgave for staten sammen med de kommunale og amtskommunale myndigheder at træde til med den hjælp, der er påkrævet, for at disse institutioner ikke blot kan overleve, men også leve op til de krav, der må stilles til en tidssvarende dyre- og menneskevenlig zoologisk have.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje folketings hurtige og velvillige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om film og biografer*.

Lovforslaget fremsættes i henhold til loven af 7. juni 1972, der i § 32 indeholder et krav om, at loven optages til revision senest i indevæ-